

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ФІТОСАНІТАРНИЙ МОНІТОРИНГ

спеціальність	101 Екологія, 103 Науки про землю	обов'язковість дисципліни	вибіркова
освітня програма	Екологія, Моніторинг геосистем та ГІС-технології	факультет	агрономії та захисту рослин
освітній рівень	перший (бакалаврський)	кафедра	зоології, ентомології, фітопатології, інтегрованого захисту і карантину рослин ім. Б. М. Литвинова

ВИКЛАДАЧ

Жукова Любов Володимирівна

Вища освіта – спеціальність захист рослин
Науковий ступень - кандидат сільськогосподарських наук 06.01.11 Фітопатологія
Вчене звання - доцент кафедри фітопатології
Досвід роботи – більше 8 років
Показники професійної активності з тематики курсу:

- авторка більше 10 методичних публікацій;
- співавторка 2-х патентів на корисну модель;
- учасниця наукових і методичних конференцій.

телефон	0983444893	електронна пошта	lubov.zukova.2017@gmail.com	дистанційна підтримка	Moodle
---------	------------	------------------	-----------------------------	-----------------------	--------

До викладання дисципліни долучені:

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	формування у здобувачів вищої освіти компетентностей, необхідних для моніторингу шкідників, хвороб та бур'янів, освоєння методів збору, обробки та аналізу фітосанітарної інформації
Формат	лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання, командна робота
Деталізація результатів навчання і форм їх контролю	<ul style="list-style-type: none"> сформувати знання, вміння та навички для спостереження за фітосанітарним станом на полях та угіддях (K01, K08, K11, K14, K15, K20, PR03, PR07)/ самостійна робота вміти організувати систематичні обстеження на заселеність і зараженість рослин шкідливими організмами (K08, K11, K14, K20, PR07, PR11, PR21)/ індивідуальні завдання з аналізу літературних джерел приймати обґрунтовані рішення щодо зменшення чисельності шкідливих організмів (K08, K11, K14, K15, K20, PR07, PR11, PR21) / самостійна робота
Обсяг і форми контролю	3 кредити ECTS (90 годин): 12 годин лекції, 18 години лабораторно-практичні, 60 години самостійна робота; модульний контроль (2 модулі); підсумковий контроль – диференційований залік.
Вимоги викладача	вчасне виконання завдань, активність, командна робота
Умови зарахування	згідно з навчальним планом

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ І ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Компетентності	<p>K01. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.</p> <p>K08. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.</p> <p>K11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p> <p>K14. Знання та розуміння теоретичних основ екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.</p> <p>K15. Здатність до критичного осмислення основних теорій, методів та принципів природничих наук.</p> <p>K20. Здатність проводити екологічний моніторинг та оцінювати поточний стан навколишнього середовища.</p>	Програмні результати навчання	<p>PR03. Розуміти основні концепції, теоретичні та практичні проблеми в галузі природничих наук, що необхідні для аналізу і прийняття рішень в сфері екології, охорони довкілля та оптимального природокористування.</p> <p>PR07. Розв'язувати проблеми у сфері захисту навколишнього середовища із застосуванням загальноприйнятих та/або стандартних підходів та міжнародного і вітчизняного досвіду.</p> <p>PR11. Уміти прогнозувати вплив технологічних процесів та виробництв на навколишнє середовище.</p> <p>PR21. Уміти обирати оптимальні методи та інструментальні засоби для проведення досліджень, збору та обробки даних.</p>
-----------------------	--	--------------------------------------	--

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

Модуль 1. ЗАГАЛЬНІ ПРИНЦИПИ ФІТОСАНІТАРНОГО МОНІТОРИНГУ

Лекція 1.	Загальні фітосанітарного моніторингу	принципи	Лабораторно-практичне заняття 1	Методи обліку шкідників і хвороб сільськогосподарських культур	стій а	Сучасний стан фітосанітарного моніторингу шкідливих організмів
------------------	--------------------------------------	----------	---------------------------------	--	--------	--

Лекція 2.	Методи експертизи насіння сільськогосподарських культур. Польове спорядження при проведенні моніторингу комах	(ЛПЗ 1) ЛПЗ 2	Визначення етіології хвороб та ідентифікація збудників за діагностичними ознаками	сільськогосподарських культур Принципи і методи проведення фітосанітарного моніторингу
Лекція 3.	Методики збирання та оформлення колекції та гербарію	ЛПЗ 3 ЛПЗ 4	Вивчення об'єктів у живому стані, виготовлення тимчасових і постійних мікроскопічних препаратів Обладнання та прилади для обліку шкідників сільськогосподарських культур. Прилади для виловлювання спор збудників хвороб рослин і сигналізаційні комп'ютерні системи	Концептуальні основи збору фітосанітарної інформації. Система обробки та інтерпретації фітосанітарної інформації Методи аналізу схожості насіння та зараження його грибами Методи досліджень фітопатогенних бактерій, вірусів і мікоплазмів
Модуль 2. МЕТОДИ МОНІТОРИНГУ ШКІДЛИВИХ ОРГАНІЗМІВ				
Лекція 4.	Моніторинг посівів зернових і зернобобових культур	ЛПЗ 5	Методи визначення шкідників запасів зерна	Самостійна робота
Лекція 5.	Моніторинг посівів технічних культур	ЛПЗ 6	Визначення фактичної забур'яненості посівів сільськогосподарських культур	
Лекція 6.	Моніторинг овочевих культур	ЛПЗ 7 ЛПЗ 8 ЛПЗ 9	Ефективність захисних заходів та їх визначення Моніторинг плодово-ягідних насаджень Принципи побудови інтегрованих систем захисту рослин від шкідливих організмів та планування обсягів проведення заходів захисту рослин на наступний рік	

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література	<ol style="list-style-type: none"> Кириченко В.В., Петренкова Т.П., Основи фітосанітарної безпеки в агроценозах польових культур: Навчальний посібник. Дніпро., 2020. 213 с. Марков І.Л., Башта О.В., Гентош Д.Т., Дерменко О.П., Піковський М. І. Сільськогосподарська фітопатологія: підручник. Київ: Інтерсервіс., 2017. 573 с. Писаренко В.М., Писаренко П.В. Захист рослин: Фітосанітарний моніторинг. Методи захисту рослин. Інтегрований захист рослин: Навчальний посібник. Полтава: ФОП Говоров С.В., 2007. 256 с. Кулешов А.В., Білик М.О. Фітосанітарний моніторинг і прогноз: Навчальний посібник. Харків: Еспада, 2008. 521 с. Положенець В. М., Роїк М. В., Станкевич С. В., Немерицька Л. В., Журавська І. А. Інтегрований захист цукрових буряків від хвороб, шкідників і бур'янів. Житомир: «Рута», 2022. 372 с. 	Методичне забезпечення	<ol style="list-style-type: none"> Практикум з моніторингу шкідників сільськогосподарських культур / А.В. Кулешов, М.О. Білик, С.В. Станкевич, І.В. Забродіна. Х.: ХНАУ, 2016. 206 с.
-------------------	--	-------------------------------	--

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

	СИСТЕМА	БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS (стандартна)	до 50	50% від усередненої оцінки за модулі
		до 50	підсумкове тестування
Модульне оцінювання	100 бальна сумарна	до 50	відповіді на тестові питання
		до 20	усні відповіді на лабораторно-практичних заняттях
		до 30	результат засвоєння блоку самостійної роботи

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.